

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

Вх. №1059/2014 г.

Гр.София, 25.03.2014 г.

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И С К А Н Е

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

На основание: чл. 125, вр. чл. 124, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

Със ЗИДНК /ДВ, бр. 26 от 06.04.2010 г., в сила от 10.04.2010 г./ бе изменена нормата на чл. 234, ал. 1 НК, като се криминализира държането въобще /а не само на склад/ на акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон, в немаловажни случаи. По този начин в обекта на защитаваните с нормата на чл. 234, ал. 1 НК обществени отношения се включи и налагането на фактическа власт /държане/ върху акцизните стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон, като държавата защити своето право да събере определен /еднократен, косвен и специфичен/ данък – акциз. Посочените изменения в Наказателния кодекс дадоха възможност да се ангажира наказателната отговорност на лица, пренасящи през границата на Република България акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон.

I. Приложението на закона не е еднакво от прокуратурите и съдилищата в страната при квалификация на деянието, имащо за предмет

акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон и когато деянието е извършено на граничен пункт на територията на Република България. Констатира се разнородна и противоречива съдебна практика във връзка с квалифицирането на пренасянето /държането/ на акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон, през границата на страната /външна или вътрешна за Европейския съюз/ и са осъществени едновременно с това и елементи от състава на престъплението по чл. 242, ал. 1 НК.

1. Някои прокуратури и съдилища, включително и отделни състави на ВКС, приемат, че при посочената хипотеза на извършване на деянието, деецът осъществява при условията на идеална съвкупност съставите на престъпленията по чл. 234 НК и на чл. 242, ал. 1 НК.

Аргументите в подкрепа на това становище са, че престъпленията по чл. 234 НК и по чл. 242 НК имат за обект на защита различни обществени отношения, а именно: престъплението по чл. 234 НК защитава обществените отношения, свързани с определен отрасъл на стопанството – държане и търговия с акцизни стоки, а престъплението по чл. 242 НК защитава тези, свързани с митническия режим на страната. Приема се, че с пренасянето през границата на страната на такива стоки се засягат едновременно и двата обекта на защита. В тази насока са следните съдебни актове:

- Решение № 98 от 04.03.2014г. по н.д. № 2375/2013г. на ВКС-I н.о.
- Решение № 274 от 04.06.2013г. по н.д. № 829/2013г. на ВКС-III н.о.
- Решение № 618 от 16.12.2011г. по н.д. № 2715/2011г. на ВКС-III н.о.
- Решение № 37 от 26.03.2013г. по н.д. № 2138/2012г. на ВКС –III н.о.
- Решение № 485 от 29.11.2012г. по н.д. № 752/2012г. на ВКС –II н.о.
- Решение № 40 от 05.03.2012г. по ВНОХД № 525/2011г. на АС-

Пловдив

- Присъда № 15 от 06.03.2013г. по НОХД № 17/2013г. на ОС-Видин
- Присъда № 28 от 08.07.2013г. по НОХД № 153 /2013г. на ОС-

Хасково

- Присъда от 14.09.2011г. по НОХД № 53/2011г. на ОС-Хасково
- Определение от 19.09.2013г. по НОХД № 428/2013г. на ОС-София
- Определение от 12.11.2013г. по НОХД № 3243/2013г. на СГС
- Определение от 14.03.2013г. по НОХД № 6/2013г. на ОС-Смолян

Аналогични аргументи се излагат и във връзка с квалификацията на деянието, когато пренасяните през границата на страната акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон, не покриват признака

„големи размери“ и предмет на обсъждане е възможността за едновременно ангажиране на наказателната отговорност на дееца по чл. 234 НК и административната по чл. 233 ЗМ. В тази насока са следните съдебни актове:

- Решение № 334 от 05.07.2011г. по н.д. № 1706/2011г. на ВКС –II н.о.
- Решение № 284 от 08.07.2013г. по н.д. № 1075/2013г. на ВКС–II н.о.
- Решение №37 от 26.03.2013г. по н.д. № 2138/2012г. на ВКС–III н.о.

В Решение № 272 от 21.06.2012 г. по н.д. № 803/2012 г. на ВКС–II н.о. и в Решение № 568 от 16.01.2012 г. по н.д. № 2689/2011 г. на ВКС–I н.о. състави на Върховния касационен съд приемат, че е недопустимо с едно и също деяние при едни и същи фактически обстоятелства да бъдат осъществени съставите на две престъпления или на престъпление и административно нарушение с последваща едновременна наказателна и административна отговорност, независимо от това, че засягат различни обществени отношения – свързани с митническия режим и свързани с отрасъл от стопанството.

2. Други прокуратури и съдилища квалифицират деянието само като престъпление по чл. 242, ал. 1 НК, когато през границата на страната се пренасят акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон.

В тази насока са следните съдебни актове:

- Решение № 488 от 29.11.2012г. по н.д. № 1726/2012г. на ВКС –II н.о.
- Решение № 600 от 27.02.2012г. по н.д.№2696/2011г. на ВКС-III н.о.
- Решение № 226 от 27.06.2013г. по ВНОХД№ 317/2013г. на АС-

София

- Решение № 116 от 11.06.2012г. по ВНОХД№ 226 /2012г. на АС-

Пловдив

- Решение № 13 от 25.01.2012г. по ВНОХД№ 604/2011г. на АС-

Пловдив

- Решение № 191 от 11.12.2012г. по ВНОХД№ 229 / 2012г. на АС-

Бургас

- Присъда № 19 от 20.11.2012г. по НОХД№ 82/2012г. на ОС-Смолян
- Определение от 22.07.2011г. по НОХД № 33782011г. на ОС-Враца
- Определение от 28.10.2010г. по НОХД№ 530/2010г. на ОС-Враца
- Определение от 26.07.2010г. по НОХД№ 352 /2010г. на ОС-Враца
- Присъда от 14.02.2014г. по НОХД№ 785/2013г. на ОС-Хасково
- Присъда № 22 от 30.05.2013г. по НОХД№ 290 /2013г. на ОС-

Хасково

- Присъда № 30 от 10.07.2013г. по НОХД№ 801 /2012г. на ОС-Хасково
- Определение от 04.02.2011г. по НОХД№ 60/2011г. на ОС-Хасково
- Определение от 16.01.2013г. по НОХД№ 26 /2013г. на ОС-Хасково
- Определение № 20 от 21.02.2013г. по НОХД№ 57 / 2013г. на ОС-Хасково
- Определение №16 от 25.06.2013г. по НОХД№ 333/2013г. на ОС-Русе
- Определение № 66 от 08.01.2014г. по НОХД№ 1/2014г. на ОС-Благоевград
- Определение от 07.01.2014г. по НОХД№ 4/20014г. на ОС-Благоевград
- Присъда № 1845 от 15.05.2013г. по НОХД№ 498/2012г. на ОС-Благоевград
- Определение от 07.02.2013г. по НОХД№ 462/2012г. на ОС-Ямбол
- Присъда от 14.03.2013г. по НОХД №5 / 2013г. на ОС-Ямбол
- Присъда № 6 от 26.02.2013г. по НОХД№ 304 /2012г. на ОС-Кюстендил
- Определение от 24.01.2013г. по НОХД№ 27/2013г. на ОС-Кюстендил.

II. За Република България като член на Европейския съюз от 01.01.2007 г. възникна задължението за директно прилагане на митническо законодателство на Европейския съюз и конкретно на Регламент /ЕИО/ № 2913/1992 г. на Съвета на Европа от 12.10.1992 г. относно създаването на Митнически кодекс, Регламент /ЕИО/ № 2454/1993 г. на Комисията от 02.07.1993 г., Регламент № 450/2008 г. на Европейския парламент и на Съвета на Европа от 23.04.2008 г. за създаване на Модернизиран митнически кодекс на общността /отм./, Регламент /ЕС/ № 952/09.10.2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза и актовете относно приложението им.

Съгласно чл. 3 от Регламент /ЕИО/ № 2913/1992 г. митническата територия на ЕС е съвкупност от митническите територии на държавите – членки. В чл. 4, т. 1 от Регламент /ЕС/ № 952/09.10.2013 г. изчерпателно са изброени териториите /включително териториални води, вътрешни води и въздушно пространство/ на държавите–членки на Съюза, които влизат в обхвата на митническата територия на Европейския съюз.

След отпадането след 01.01.2007 г. на митническия контрол на

граничните пунктове на територията на Република България с други страни-членки на ЕС /Република Румъния и Република Гърция/, явяващи се вътрешна граница за Европейския съюз, при приложението на общностното митническо законодателство и на Директива 2008/118 /ЕО на Съвета от 16.12.2008 г. относно общия режим на облагане с акциз се създадоха предпоставки за нееднакво приложение на закона—конкретно на нормата на чл. 242, ал.1 НК по отношение на квалификацията на деяния, имащи за предмет пренасяни през тази граница стоки /в частност акцизни/.

Констатира се противоречива практика на съдилищата при квалификация на тези деяния, извършени на вътрешна за ЕС граница с други държави-членки, а именно:

1. *Част от съдилищата и отделни състави на ВКС приемат, че на вътрешна за ЕС граница на страната не може да бъде извършена контрабанда /престъпление по чл. 242, ал. 1 НК/, тъй като за дееца не съществува задължение за деклариране на пренасяната стока.*

Излагат се аргументи, че престъплението по чл. 242 НК има за обект на защита митническите режими, а митнически контрол и надзор не се осъществяват на вътрешна граница. Сочат се доводи, че при преминаването от една държава-членка в друга не е нужно уведомяване и вземане на разрешение от митническите органи на Република България, тъй като става въпрос за вътреобщностни доставки, за които не се дължат мита, а митническият режим по отношение на стоките се нарушава единствено и само когато се дължат съответни митни сборове. Приема се, че за да се пренесат през вътрешна за ЕС граница стоки, е необходимо само да се уведоми компетентният митнически орган. В тази насока са следните съдебни актове:

-Решение № 452/07.11.2013 г. по н.д. № 1631/2013 г. на ВКС—II н.о.

-Особено мнение към Решение № 226/27.06.2013 г. по НОХД № 317/2013 г. на АС-София;

-Решение № 263/21.07.2011 г. по ВНОХД № 493/2011 г. на АС-София

-Присъда № 85/25.03.2011г. по НОХД № 3947/2010 г. на Софийски градски съд.

2. *Други съдилища и състави на ВКС приемат, че не може априори да се изключи съставомерност на деянието по чл. 242, ал. 1 НК, когато е извършено на вътрешна за ЕС граница.*

Според тях следва да се извърши преценка за произхода на стоките, пренасяни през вътрешна за ЕС граница, а именно: дали са общностни

/респективно–съюзни/ или необщностни /несъюзни/; под какъв митнически режим са поставени; налице ли е отклонение от митническия режим или неправомерно въвеждане на стоките; поставени ли са под тарифни или нетарифни мерки; пренасят ли се от и за трети страни; поставени ли са стоките под особен контрол /каквото е налице по отношение на акцизните стоки съгласно Регламент № 684/2009 г. и Директива 2008/118/ ЕО/. В тази насока са следните съдебни актове:

-Решение № 251 от 06.07.2009г. по н.д. № 38 /2008г. на ВКС-I н.о.

-Решение № 274 от 04.06.2013г. по н.д. № 829 /2013г. на ВКС –III н.о.

-Решение №488 от 29.11.2011г. по н.д. № 1726 /2012г. на ВКС –III

н.о.

-Решение № 618 от 16.12.2011г. по н.д. № 2715 /2011г. на ВКС –III

н.о.

-Решение № 485 от 29.11.2012г. по н.д. № 752 /2012г. на ВКС –I н.о.

-Решение № 3 от 21.05.2013г. по н.д. № 2247 / 2012г. на ВКС –II н.о.

-Решение № 37 от 26.03.2013г. по н.д. № 2138 /2012г. на ВКС –III н.о.

-Решение № 98 от 04.03.2014г. по н.д. № 2375 82013г. на ВКС –I н.о.

-Решение № 40 от 05.03.2012г. по ВНОХД № 525/2011г. на АС-

Пловдив

-Определение от 22.07.2011г. по НОХД № 337 /2011г. на ОС-Враца

-Определение от 28.10.2010г. по НОХД № 530/ 2010г. на ОС-Враца

-Определение от 26.07.2010г. по НОХД № 352/2010г. на ОС-Враца

-Присъда № 19 от 20.11.2012г. по НОХД № 82/ 2012г. на ОС-Смолян

-Присъда № 24 от 13.09.2011г. по НОХД № 74 /2011г. на ОС-Смолян

-Определение от 14.03.2013г. по НОХД № 6/2013г. на ОС-Смолян

-Присъда от 14.02.2014г. по НОХД № 785/2013г. на ОС-Хасково

-Присъда № 28 от 08.07.2013г. по НОХД № 153/2013г. на ОС-

Хасково

-Присъда от 14.09.2011г. по НОХД № 53 82011г. на ОС-Хасково

-Определение от 04.02.2011г. по НОХД № 60/2011г. на ОС-Хасково

-Определение №16 от 25.06.2013г. по НОХД № 333/2013г. на ОС-

Русе

-Определение от 24.06.2013г. по НОХД № 344 /2013г. на ОС-Русе

-Определение №22 от 02.08.2013г. по НОХД № 420/2013г. на ОС-

Русе

-Определение № 23 от 05.08.2013г. по НОХД № 428/2013г. на ОС-

Русе

-Определение от 08.01.2014г. по НОХД № 1/2014г. на ОС-

Благоевград

-Определение № 57/07.01.2014г. по НОХД № 4/2014г. на ОС-Благоевград

-Присъда № 1845/15.05.2013г. по НОХД № 498/2012г. на ОС-Благоевград

-Определение от 12.11.2013г. по НОХД № 3243 /2013г. на СГС.

Посочената противоречива практика на съдилищата обосновава необходимост от вземане на решение от Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд.

Предвид изложеното и на основание чл. 125, вр. чл. 124, ал. 1, т. 1 ЗСВ правя следното

И С К А Н Е :

Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение, което да отговори на следните въпроси:

1. Когато през границата на страната се пренасят акцизни стоки без бандерол, когато такъв се изисква по закон, в немаловажни случаи, деянието е извършено след изменението на НК със ЗИДНК /ДВ, бр. 26 от 06.04.2010 г. / и са осъществени елементите от състава на престъплението на чл. 242, ал. 1 НК, следва ли да се приеме, че е налице идеална съвкупност между престъпленията по чл. 234 НК и чл. 242, ал. 1 НК или се касае за извършване на някое от посочените престъпления поотделно?

2. Пренасянето на стоки /включително и на акцизни/ през вътрешна за Европейския съюз граница на страната след 01.01.2007 г., при наличието на елементите от състава на престъплението по чл. 242, ал. 1 НК, съставлява ли контрабанда по чл. 242, ал. 1 НК?

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

/СОТИР ЦАЦАРОВ/

